

Брюксел, 11 декември 2008
S407/08

Доклад относно изпълнението на Европейската стратегия за сигурност
- Гарантиране на сигурността в променящия се свят -

Обобщение

Пет години след приемането на Европейската стратегия за сигурност Европейският съюз носи още по-големи отговорности от когато и да било досега.

ЕС остава фактор на стабилност. Разширяването донесе демокрация и благосъстояние по целия ни континент. Балканите се променят към добро. Политиката ни за съседство създаде силна рамка за отношенията с партньори на юг и изток, вече с ново измерение със Съюза за Средиземноморието и Източното партньорство. От 2003 г. ЕС играе все по-важна роля при реагиране на кризи и конфликти в точки като Афганистан или Грузия.

При все това, двадесет години след края на Студената война, Европа е изправена пред все по-комплицирани заплахи и предизвикателства.

Остават нерешени конфликти в Близкия изток и в други точки по света, а в съседните региони се разразиха други конфликти. Слабата държавност се отразява на сигурността ни чрез престъпност, незаконна имиграция, а напоследък и морско пиратство. Тероризмът и организираната престъпност се развиха и представляват нова заплаха, включително в собственото ни общество. Иранската ядрена програма напредна значително, което представлява заплаха за стабилността в региона и за цялата система за неразпространение на ОМУ. .

Глобализацията породила нови възможности. Високият растеж в развиващия се свят, начело с Китай, спаси милиони от бедност. Но наред с това глобализацията направи заплахите по-комплицирани и взаимосвързани. Артериите на обществото ни — като информационните системи и енергийните доставки — станаха по-уязвими. Глобалното затопляне и унищожаването на околната среда променят лицето на планетата ни. Освен това глобализацията ускорява промените в разпределението на силите и разкрива различия в ценностите. Неотдавнашната финансова криза разтърси както развитите, така и развиващите се икономики.

Както и в миналото, Европа ще бъде в състояние да се изправи пред тези нови предизвикателства.

Чрез използването на единствен по рода си комплекс от инструменти ЕС вече дава своя принос за един по-сигурен свят. Работим за изграждането на сигурност за хората чрез намаляване на бедността и неравенството, утвърждаване на доброто управление и човешките права, подпомагане на развитието и разрешаване на основните причини за появата на конфликти и несигурност. ЕС остава най-големият донор на държавите в нужда. За постигането на трайна стабилизация е необходимо поемане на дългосрочен ангажимент.

През последното десетилетие европейската политика за сигурност и отбрана, като неделима част от нашата ОВППС, придоби опит и способности, с разгърнати над 20 мисии в отговор на кризи — от изграждане на мира в Аче след разрушителното цунами до защита на бежанците в Чад.

Тези постижения са резултат от един ясно отличим европейски подход към външната политика и политиката на сигурност. Място за самодоволство, обаче, няма. За да се гарантира сигурността ни и да се отговори на очакванията на нашите граждани, трябва да бъдем готови да насочваме събитията. Това означава да подобрим стратегическото си мислене и действията ни по света да станат по-ефективни и прозрачни. Постигахме най-голям успех тогава, когато действаме своевременно и съгласувано при осигурени необходими способности и стабилна обществена подкрепа.

Търсенето на трайни решения на конфликтите трябва да обедини всички регионални фактори с общ ангажимент за мира. Суверенните правителства трябва да поемат отговорност за последиците от своите действия и носят споделена отговорност за защита на населението от геноцид, военни престъпления, етническо прочистване и престъпления срещу човечеството.

Важно е държавите да спазват основните принципи на Хартата на ООН и принципите и ангажиментите на ОССЕ. Необходимо е ясно да заявим, че зачитането на суверенитета, независимостта и териториалната цялост на държавите и мирното уреждане на спорове са принципи, от които не може да се отстъпва. Недопустимо е където и да било териториалните въпроси да се разрешават чрез заплахата или използване на военна сила.

В световен план Европа трябва да застане начело на процеса за възстановяване на многостранния ред. ООН е на върха на международната система. Всичко, направено от ЕС в областта на сигурността, е свързано с целите на ООН. Представя ни се неповторима възможност да възобновим многостранния подход съвместно със САЩ и с партньорите ни по света. За Европа трансатлантическото сътрудничество остава незаменима опора, основана на обща история и споделени отговорности. ЕС и НАТО трябва да задълбочат стратегическото си партньорство с цел по-добро сътрудничество при управлението на кризи.

През последните пет години ЕС постигна значителен напредък. Признати сме за важен фактор в усилията за изграждане на по-добър свят. Но въпреки всичко постигнато изпълнението на Европейската стратегия за сигурност съвсем не е приключило. За да можем да реализираме пълните си възможности, необходимо е да проявяваме *повече способности, повече съгласуваност и по-голяма активност.*

Въведение

През декември 2003 г. Европейският съвет прие Европейската стратегия за сигурност (ЕСС). С нея за първи път Съюзът определи принципи и постави ясни цели за развиване на интересите на ЕС в областта на сигурността въз основа на нашите най-важни ценности. ЕСС възприема комплексен подход и остава напълно актуална.

Настоящият доклад не заменя ЕСС, а я утвърждава. В него се дава възможност да се провери как сме се справили на практика и какво може да се направи, за да се подобри изпълнението.

I. ГЛОБАЛНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ОСНОВНИ ЗАПЛАХИ

В ЕСС беше определена група заплахи и предизвикателства пред нашите интереси в областта на сигурността. Пет години по-късно тези заплахи и предизвикателства не са изчезнали — някои от тях са станали по-сериозни и комплицирани.

Разпространението на оръжия за масово унищожаване

ЕСС определи разпространението на ОМУ както от държави, така и от терористи, като „потенциално най-голямата заплаха за сигурността на ЕС“. През последните пет години този риск нарасна, като подложи на натиск многостранната рамка. И докато Либия прекрати програмата си за оръжия за масово унищожаване, на Иран и на Северна Корея тепърва предстои да спечелят доверието на международната общност. Възможното връщане към производство на ядрена енергия за мирни цели през следващите десетилетия също поставя предизвикателства пред системата за неразпространение, ако не бъде съчетано с необходимите предпазни мерки.

ЕС е много активен в рамките на многостранните форуми благодарение на приетата през 2003 г. Стратегия срещу разпространението на оръжия за масово унищожаване и стои начело на международните усилия в отговор на иранската ядрена програма. В Стратегията се придава особено значение на предотвратяването, като се работи чрез ООН и многостранни споразумения, в качеството на основен донор и чрез работа с трети държави и регионални организации за укрепване на способностите им за предотвратяване на разпространението.

Следва да продължим да прилагаме този подход с политически и финансови действия. От съществено значение ще е успехът на Конференцията за преглед на Договора за неразпространение през 2010 г. с оглед по-специално на укрепването на режима на неразпространение. Стремехът ни ще бъде на тази конференция, балансирано, ефективно и прагматично, да се разгледат начините за активизиране на международните усилия в борбата с разпространението и за разоръжаване и да се гарантира отговорно развиване на ядрената енергия за мирни цели от тези държави, които желаят това.

Необходима е повече работа по определени въпроси, в това число подпомагане от страна на ЕС на многостранния подход към ядрения горивен цикъл, противодействие на финансирането на разпространението, мерки относно биобезопасността и биосигурността, контрол над разпространението на системно-носители, предимно балистични ракети. Следва да започнат преговори по многостранен договор за забрана на производството на разпадащ се материал за ядрени оръжия.

Тероризъм и организирана престъпност

Тероризмът в Европа и по света остава основна заплаха за начина ни на живот. В Мадрид и Лондон бяха извършени терористични нападения, други опити бяха неуспешни, докато създадените на местна почва групи все повече засилват дейността си на нашия континент. Организираната престъпност продължава да застрашава обществото ни с трафика на наркотици, хора и оръжия, успоредно с извършването на международни измами и пране на пари.

От 2003 г. ЕС постигна напредък в посочените области, като предприе и допълнителни мерки в рамките на Съюза по линия на Програмата от Хага от 2004 г. и новата стратегия за външните аспекти на политиката в областта на правосъдието и вътрешните работи, приета през 2005 г. Това улесни провеждането на трансгранични разследвания и координирането на наказателното преследване. Стратегията на ЕС за борба с тероризма, приета също през 2005 г., се основава на зачитането на човешките права и международното право. Тя следва подход в четири направления: предотвратяване на радикализацията и набирането на хора и факторите в основата на това, защита на потенциални цели, преследване на терористи и реагиране на последиците от нападение. Въпреки че действията на национално равнище са водещи, избирането на координатор за борбата с тероризма е важна стъпка напред на европейско равнище.

В рамките на ЕС ние постигнахме много за защитата на нашето общество от тероризма. Следва да засилим механизмите за координация при сериозни терористични нападения, по-специално при употреба на химични, радиоактивни, ядрени и биологични материали за терористични цели, въз основа на такива съществуващи възможности като механизмите за координация при кризи и механизма за гражданска защита. Необходима е допълнителна работа за борба с финансирането на тероризма, наред с ефективна и комплексна политика на ЕС за обмен на информация, при което надлежно да се взема предвид защитата на личните данни.

Трябва да постигнем повече и в противодействието на радикализацията и набирането на хора, като се предприемат мерки срещу екстремистката идеология и дискриминацията. Важна роля има диалогът между културите посредством форуми като Алианса на цивилизациите.

По отношение на организираната престъпност следва да се задълбочат съществуващите партньорства със съседните региони и основни партньори, както и в рамките на ООН, при разглеждането на въпроси като движението на хора, полицейското и съдебното сътрудничество. От съществено значение е прилагането на действащите инструменти на ООН. Следва да заздравим още повече партньорството със САЩ за борба с тероризма, включително в областта на обмена и защитата на данни. Следва да засилим също възможностите на партньорите ни в Южна Азия, Африка и съседните на ЕС региони на юг. ЕС следва да подкрепя многостранните усилия, главно в рамките на ООН.

Необходимо е да подобрим начина, по който съчетаваме вътрешните и външните аспекти. Нужна е по-добра координация, прозрачност и гъвкавост в различните агенции на национално и европейско равнище. Това вече беше посочено в ЕСС преди пет години. Напредъкът се оказва бавен и непълен.

Киберсигурност

Съвременните икономики са силно зависими от критични инфраструктури, включително от транспорта, комуникациите и енергийните доставки, но и от интернет. Приетата през 2006 г. стратегия на ЕС за сигурност на информационното общество обхваща престъпността в интернет. Атаките срещу частни или държавни информационни системи в държавите-членки на ЕС, обаче, придадоха ново измерение като потенциално ново икономическо, политическо и военно оръжие.

Нужна е повече работа в тази област, както и да се обсъди комплексен подход на ЕС, да се повиши осведомеността и засили международното сътрудничество.

Енергийна сигурност

През последните пет години нарасна загрижеността относно енергийната зависимост. Спадащото производство в Европа означава, че до 2030 г. до 75 % от нефта и газа ще трябва да се внасят. Доставките ще идват от ограничен брой страни, много от които са изправени пред заплахи за стабилността. Следователно сме изправени пред редица предизвикателства за сигурността, които изискват отговорност и проява на солидарност от всички държави-членки.

Нашата реакция трябва да включва формулиране на енергийна политика на ЕС, която съчетава външния и вътрешния аспект. В съвместния доклад на върховния представител и Комисията от юни 2006 г. се определят основните елементи. В рамките на Европа ние се нуждаем от по-единен енергиен пазар, с по-добра взаимовръзка, с особено внимание на най-изолираните държави и механизми за действие при кризи, за да се разреши проблемът с временно прекъсване на доставките.

От съществено значение е по-голямото разнообразие на горива, източници на доставка и транзитни пътища, както и добро управление, зачитане на принципите на правовата държава и инвестиции в държавите източници. Политиката на ЕС подкрепя тези цели чрез ангажменти с регионите на Централна Азия, Кавказ и Африка, както и посредством Източното партньорство и Съюза за Средиземноморието. Енергетиката е основен фактор в отношенията между ЕС и Русия. Политиката ни следва да обхваща транзитните пътища, включително през Турция и Украйна. С нашите партньори, включително Китай, Индия, Япония и САЩ, следва да подкрепяме развитието на възобновяемата енергия, нисковъглеродните технологии и енергийната ефективност, успоредно с прозрачни и добре регулирани световни пазари.

Изменение на климата

През 2003 г. ЕСС вече определи последиците върху сигурността от изменението на климата. Пет години по-късно този въпрос вече не търпи отлагане. През март 2008 г. върховният представител и Комисията представиха на Европейския съвет доклад, в който изменението на климата се определя като „умножаващ заплахите фактор“. Природните бедствия, унищожаването на околната среда и конкуренцията за ресурси изострят конфликтите, особено в условия на бедност и нарастване на населението, с хуманитарни, здравни и политически отражения и последици за сигурността, включително по-засилена миграция. Изменението на климата може да причини спорове относно търговските пътища, морските зони и недостъпни някога ресурси.

Ние засилихме дейността си по предотвратяване на конфликти и управление на кризи, но е необходимо да подобрим способностите за анализ и ранно предупреждение. ЕС не може да направи това самостоятелно. Трябва да подобрим работата си с най-застрашените страни, като се укрепят възможностите им да се справят. От съществено значение ще бъде международното сътрудничество с ООН и регионални организации.

II. ИЗГРАЖДАНЕ НА СТАБИЛНОСТ В ЕВРОПА И ПО СВЕТА

В границите на нашия континент разширяването продължава да бъде мощен двигател за стабилност, мир и реформи.

Преговорите с Турция започнаха през 2005 г. и оттогава са отворени редица преговорни глави. Напредъкът в Западните Балкани, макар и бавен, не спира. На доста напреднал етап са преговорите за присъединяване с Хърватия. Бившата югославска република Македония придоби статут на страна кандидатка. Подписаха се споразумения за стабилизиране и асоцииране с други страни от Западните Балкани. Сърбия е на прага да изпълни всички условия — предпоставка за задълбочаване на отношенията ѝ с ЕС. ЕС продължава да играе водеща роля в Босна и Херцеговина, но въпреки напредъка са необходими повече усилия от местните политически лидери, за да се преодолее блокирането на реформите.

Разгърнахме най-голямата досега гражданска мисия на ЕПСО в Косово, EULEX, и ще продължим да оказваме значителна икономическа помощ. В рамките на целия регион е належаща необходимостта от сътрудничество и добросъседски отношения.

От наш интерес е в държавите, с които граничим, да има добро управление. Европейската политика за съседство, чието начало бе поставено през 2004 г., подкрепя този процес. На изток участват всички страни, отговарящи на изискванията, с изключение на Беларус, с която в момента се предприемат мерки в тази посока.

С Украйна отбелязахме по-голям напредък с постигането на споразумение за асоцииране с дългосрочни цели, работата по което е почти привършена. Скоро ще започнат преговори с Република Молдова по подобно споразумение. Поставено бе началото на инициативата за черноморско взаимодействие като допълнение към двустранните политики на ЕС в този регион, който е от особено значение за Европа.

Възникнаха нови основания за загриженост заради така наречените тлеещи конфликти в съседните източни региони. Положението в Грузия по отношение на Абхазия и Южна Осетия ескалира, което доведе до въоръжен конфликт между Русия и Грузия през август 2008 г. ЕС беше начело на международните действия, като осигури посредничество между страните, хуманитарна помощ, гражданска мисия за наблюдение и значителна финансова подкрепа. Ангажиментът ни остава, като ЕС е начело на Женевския процес. Възможното уреждане на приднестровския конфликт набра скорост с активното участие на ЕС във формат за преговори 5+2 и мисията на ЕС за подпомагане на граничния контрол.

Средиземноморието, регион от голямо значение и възможности за Европа, все още създава комплексни предизвикателства като недостатъчни политически реформи и незаконна миграция. ЕС и няколко средиземноморски партньори, най-вече Израел и Мароко, работят за задълбочаване на двустранните си отношения. ЕПС засили реформите, започнати първоначално с Барселонския процес през 1995 г., но регионалните конфликти в съчетание с надигащата се радикализация продължават да пораждаат нестабилност.

ЕС има водеща роля в усилията за уреждане на конфликта в Близкия изток чрез участието в Квартета, сътрудничеството с Израел и Палестинската власт, с Арабската лига и други регионални партньори. ЕС е изцяло ангажиран с процеса от Анаполис с цел намиране на решение, основано на две държави, и осигурява значителна финансова и бюджетна подкрепа на Палестинската власт и за изграждането на капацитета, включително чрез разполагането в региона на експерти в областта на съдебната система, полицията и управлението на границите. В Ливан държавите-членки са основата на мироопазващата мисия на временните сили на ООН. В Ирак ЕС подкрепи политическия процес, възстановяването и правовия ред, включително чрез мисията EUJUST LEX.

От 2003 г. Иран поражда все по-голяма загриженост. Иранската ядрена програма е предмет на поредица резолюции на Съвета за сигурност на ООН и МААЕ. Развиването на ядрена военна способност би представлявало заплаха за сигурността на ЕС, което е неприемливо. ЕС използва двупистов подход, съчетаващ диалог и нарастващ натиск, съвместно със САЩ, Китай и Русия. Върховният представител направи всеобхватно предложение за Иран за възстановяване на доверието и ангажимента с международната общност. Ако, обаче, ядрената програма продължи да бъде развивана, нараства необходимостта от допълнителни мерки в подкрепа на процеса на ООН. Същевременно необходимо е ние да работим с държавите от региона, включително държавите от Персийския залив, за изграждане на регионална сигурност.

ЕСС отчита, че интересите на Европа в областта на сигурността надхвърлят непосредствените ѝ съседи. В това отношение Афганистан поражда особени тревоги. Европа е поела дългосрочен ангажимент за установяване на стабилност. Държавите-членки на ЕС имат важен принос за мисията на НАТО и ЕС е ангажиран с управлението и развитието на всички равнища. Полицейската мисия на ЕС е в процес на разширяване. Тези усилия няма да са успешни без пълното участие на Афганистан и без подкрепа от съседните държави — по-специално Пакистан, но и Индия, държавите от Централна Азия и Иран. Действително подобрените перспективи за добри отношения между Индия и Пакистан през последните години представляват положителен елемент от стратегическия баланс.

Сигурност и развитие — взаимна обусловеност

Както се отчита в ЕСС и в Европейския консенсус относно развитието от 2005 г., не може да съществува устойчиво развитие без мир и сигурност, както и без развитие и изкореняване на бедността не може да съществува траен мир. Заплахите за общественото здраве, по-конкретно пандемииите, поставят допълнителни пречки пред развитието. Правата на човека са основна част от това уравнение. В много зони на конфликти и на такива, претърпели конфликти, ние трябва да вземем мерки срещу потресаващото използване на сексуално насилие като средство за сплашване и терор. От съществено значение е ефективното изпълнение на Резолюция 1820 на Съвета за сигурност на ООН относно сексуалното насилие при въоръжени конфликти.

Конфликтите често са свързани с нестабилност на държавата. Държави като Сомалия са хванати в порочния кръг на слабо управление и неспиращи конфликти. Положихме усилия да го разчупим както чрез помощ за развитие, така и чрез мерки за обезпечаване на по-голяма сигурност. Реформата на сектора на сигурността и разоръжаването, демобилизацията и реинтеграцията са основна част от процеса на стабилизация и възстановяване след приключване на конфликта, и са основна цел на мисиите ни в Гвинея-Бисау и ДР Конго. Най-добри резултати се постигат в партньорство с международната общност и местните заинтересовани фактори.

Безогледното използване на природни ресурси често е съществена причина за конфликтите. Засилва се напрежението във връзка с водните и суровинни ресурси, което налага намирането на многостранни решения. Процесът от Кимбърли и инициативата за прозрачност на добивната промишленост предлагат новаторски модел за разрешаване на този проблем.

Морско пиратство

В ЕСС морското пиратство е посочено като ново измерение на организираната престъпност. То също е резултат от липсата на държавност. Световната икономика разчита на морските пътища за 90 % от търговията си. Пиратството в Индийския океан и Аденския залив направи този въпрос още по-належащ за близките месеци и засегна доставките на хуманитарна помощ за Сомалия. ЕС реагира, включително с ATALANTA, първата морска мисия по линия на ЕПСО, за да спре пиратските нападения край сомалийското крайбрежие, заедно със засегнати държави и други международни фактори, включително НАТО.

Малки оръжия и леки въоръжения, касетъчни боеприпаси и противопехотни мини

През 2005 г. Европейският съвет прие стратегията на ЕС за борба с незаконното натрупване и трафик на малки оръжия и леки въоръжения и боеприпаси за тях. В контекста на изпълнението ѝ ЕС подкрепя програмата на ООН за действие в тази област. ЕС ще продължи да развива дейности в борбата срещу заплахите, породени от незаконните малки оръжия и леки въоръжения.

ЕС твърдо подкрепи идеята за международен договор за търговията с оръжия и реши да подкрепи процеса по приемането му. ЕС също е основен донор в действията за забрана на противопехотните мини. ЕС активно подкрепя и утвърждава по света Конвенцията от Отава за забрана на противопехотните мини. Конвенцията от Осло срещу касетъчните боеприпаси, по която бе постигнато съгласие през май 2008 г. в Дъблин, представлява важна стъпка напред като мярка срещу хуманитарните проблеми, породени от този тип боеприпаси, предизвикващи голяма загриженост във всички държави-членки на ЕС. Приемането на протокол за този вид боеприпаси в рамките на ООН, с участието на всички основни военни сили, ще бъде важна допълнителна крачка.

III. ЕВРОПА В ПРОМЕНЯЩИЯ СЕ СВЯТ

За да може да се реагира на променящата се обстановка по отношение на сигурността, необходимо да бъдем по-ефективни — помежду си, в рамките на съседните ни региони и в световен план.

A. По-ефективна и способна Европа

През последните пет години възможностите ни да реагираме на предизвикателствата се развиха и трябва да продължим в тази посока. Трябва да заздравим съгласуваността помежду си посредством по-добра институционална координация и вземане на по-стратегически решения. Разпоредбите в Договора от Лисабон предоставят рамка за постигането на това.

Своевременно предотвратяване на това заплахите да се превърнат в източници на конфликт — това трябва да е в основата на нашия подход. Съществен елемент от това представлява работата по изграждането на мира и намаляването на бедността в дългосрочен план. Всяка ситуация изисква съгласувано използване на нашите инструменти, в това число политически и дипломатически действия, политика на развитие, хуманитарни дейности, реагиране на кризи, икономическо и търговско сътрудничество и гражданско и военно управление на кризи. Следва също да разширим способностите си за диалог и посредничество. Специалните пратеници на ЕС определят влиянието на ЕС в различните региони на конфликти. Гражданското общество и неправителствените организации имат изключително важна роля като участници и партньори. Мисиите ни за наблюдение на избори, водени от членове на Европейския парламент, също имат важен принос.

Успехът на ЕПСО като неделима част от нашата ОВППС се определя от факта, че помощта ни се търси все по-често. Мисията ни в Грузия показва какво можем да постигнем, когато действваме заедно с необходимата политическа воля. Но пред колкото по-сложни предизвикателства сме изправени, толкова по-гъвкави трябва да бъдем. Необходимо е да организираме ангажиментите си по приоритети, в съответствие с ресурсите. Бойните групи и гражданските екипи за реагиране укрепиха капацитета ни за бързо реагиране.

Важен елемент са подходящи и ефективни командни структури и шабни способности. Трябва да бъде засилена способността ни да съчетаваме граждански и военен експертен опит още от формулирането на мисията, през етапа на планиране до изпълнението. В момента развиваме този аспект на ЕПСО чрез въвеждане на съответните административни структури, финансови механизми и системи. Има също възможност да се подобри обучението въз основа на Европейски колеж по сигурност и отбрана и новата европейска инициатива за обмен на млади офицери по модела на програмата „Еразмус“.

Необходимо е да продължим да интегрираме въпросите с човешките права във всички дейности в тази област, включително мисиите на ЕПСО, чрез подход, обърнат към хората и в съответствие с концепцията за сигурност на хората. ЕС е отчел ролята на жените за изграждането на мира. В този контекст особено важно е ефективното изпълнение на Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН за жените, мира и сигурността и Резолюция 1612 за децата и въоръжените конфликти.

По отношение на гражданските мисии ние трябва да можем да наберем обучен персонал с най-разнообразни умения и експертни познания, да го разгърнем в кратки срокове и да го поддържаме на мястото на действията в дългосрочен план. Нуждаем се от пълна оперативна съвместимост между националните контингенти. В подкрепа на това държавите-членки се ангажираха да изготвят национални стратегии за предоставяне на експерти заедно с персонал, който се разполага по-бързо, за подкрепа на мисии, включващи бюджет и доставка. Следва да се използват по-ефективни начини за предоставяне и доставка на оборудване, за да се позволи своевременно разгръщане на мисиите.

За военните мисии трябва да продължим да засилваме нашите усилия по отношение на способностите, както и взаимното сътрудничество и механизми за споделяне на тежестта. Опитът показва, че е необходима още работа, по-специално в областта на ключовите способности като стратегически въздушен транспорт, хеликоптери, космически средства и морско наблюдение (както е изложено по-подробно в Декларацията за укрепване на способностите). Тези усилия трябва да бъдат подкрепени от конкурентна и жизнеспособна отбранителна промишленост в Европа, съчетана с по-големи инвестиции в научноизследователската и развойната дейност. От 2004 г. Европейската агенция по отбрана успешно оглавява този процес и следва да продължи.

Б. Засилени ангажименти със съседните региони

ЕПС укрепи отделните двустранни отношения с ЕС. От сега нататък е необходимо този процес да изгражда регионална интеграция.

Съюзът за Средиземноморието, чието начало бе поставено през юли 2008 г., дава подновен политически стимул, по който да се работи съвместно с южните ни партньори в рамките на комплексна програма, включваща морската безопасност, енергетиката, водните ресурси и миграцията. Важна част ще бъдат действията срещу заплахите за сигурността като тероризма.

Източното партньорство предвижда реална промяна в отношенията с нашите източни съседи, със значително подобряване на политическите, икономическите и търговските отношения. Целта е да се укрепи благоденствието и стабилността на тези страни, а по този начин и сигурността на ЕС. Предложенията обхващат широк набор от двустранни и многостранни области на сътрудничеството, включително енергийна сигурност и мобилност на хората.

Трайната стабилност в съседните ни региони ще изисква непрекъснати усилия от страна на ЕС заедно с ООН, ОССЕ, САЩ и Русия. След конфликта с Грузия отношенията ни с Русия се влошиха. ЕС очаква Русия да спазва ангажиментите си, така че да се възстанови необходимото доверие. Партньорството ни следва да се основава на зачитане на общи ценности, главно човешките права, демокрацията и правовия ред, и принципите на пазарната икономика, както и на общи интереси и цели.

Необходимо е да продължат усилията за разрешаване на конфликтите в Южен Кавказ, Република Молдова и между Израел и арабските държави. Тук, както и навсякъде другаде, основното е да се осигури пълноценното участие на САЩ. Във всеки случай трайното уреждане на проблема трябва да обедини всички регионални фактори. Държави като Турция, Египет, Йордания, Саудитска Арабия и Катар играят все по-важна роля в региона, докато случаят с Иран не е такъв. Съществува пряка възможност за работа с Турция, включително посредством Алианса на цивилизацията.

В. Партньорства за ефективен многостранен подход

ЕСС призова Европа да даде своя принос за по-ефективен многостранен подход в света. От 2003 г. заздравихме партньорствата си предвид тази цел. САЩ е основният партньор на Европа в тази и други области. Когато сме работили заедно, ЕС и САЩ са били изключителна сила за добруването на света.

ООН е на върха на международната система. Всичко, направено от ЕС в областта на сигурността, е свързано с целите на ООН. ЕС работи усилено във важни региони като Косово, Афганистан, ДР Конго, Судан/Дарфур, Чад и Сомалия и подобри институционалните връзки в съответствие със съвместната декларация на ЕС и ООН от 2007 г. Поддържахме всичките шестнайсет мироопазващи операции на ООН, които се провеждат в момента.

ЕС и НАТО сме работили добре заедно на Балканите и в Афганистан дори и когато не е имало напредък в официалните отношения. Необходимо е да засилим това стратегическо партньорство, което ще е от полза за общите ни интереси в областта на сигурността, с по-добро оперативно сътрудничество, при пълно зачитане на автономното вземане на решения на всяка организация, и непрекъснатата работа в областта на военните способности. От 2003 г. задълбочихме отношенията си с ОССЕ, особено в Грузия и Косово.

Значително разширихме отношенията си с Китай. Имаме дългогодишни тесни връзки с Канада и Япония. Русия остава важен партньор по въпроси от световен мащаб. Все още има какво да се желае от връзките ни с Индия. Отношенията с други партньори, в това число Бразилия, Република Южна Африка и с Норвегия и Швейцария в Европа са се задълбочили значително от 2003 г. насам.

ЕС работи все по-тясно с регионални организации и по-специално с Африканския съюз. Чрез съвместната стратегия Африка-ЕС подпомагаме засилените африкански способности при управлението на кризи, включително регионалните резервни сили и ранното предупреждение. Задълбочихме връзките с партньорите от Централна Азия чрез приетата през 2007 г. стратегия, посредством засилен политически диалог и работа в области като водни ресурси, енергетика, правов ред и сигурност. ЕС разви ангажимента си с АСЕАН по регионални въпроси като Бирма, с Асоциацията за регионално сътрудничество в Южна Азия (SAARC) и Латинска Америка. Придобитият от нас опит осигурява важна роля на ЕС в стимулирането на процеса на регионална интеграция. Когато други желаят да действат паралелно с нас, в зависимост от конкретните им условия, следва да ги подкрепяме.

Международният ред, установен в края на Втората световна война, е изправен пред натиск от няколко страни. Представителството в международните институции е поставено под въпрос. Необходимо е да се подобри законността и ефективността, а процесът на вземане на решения на международните форуми да стане по-ефикасен. Това означава по-добра съгласуваност при вземане на решения и по-широко участие в този процес. Изправени пред общи проблеми, няма друга алтернатива освен да се приемат общи решения.

Основните приоритети са изменението на климата и приключването на кръга преговори от Доха в СТО. ЕС има водеща роля в преговорите за ново международно споразумение за климата и трябва да използва всичките си лостове за влияние, за да постигне амбициозни резултати през 2009 г. в Копенхаген. Следва да продължим реформата на системата на ООН, започнала през 2005 г., и да поддържаме изключително важната роля на Съвета за сигурност и основната му отговорност за поддържане на международния мир и сигурност. Следва да се развие още повече ефективността на Международния наказателен съд заедно с по-широките усилия на ЕС за укрепване на международното правосъдие и правата на човека. Необходимо е да адаптираме МВФ и другите финансови институции към съвременните реалности. Г8 следва да се преобразува. Трябва да продължим и съвместните си усилия за изпълнението на Целите на хилядолетието за развитие.

Тези въпроси излизат извън установените граници и засягат както вътрешната, така и външната политика. Всъщност те показват как през XXI век, повече от всякога, суверенитетът налага отговорности. По отношение на основните човешки права, ЕС следва да продължи да работи по съгласието, постигнато на срещата на върха в ООН през 2005 г., че имаме обща отговорност да защитим народите от геноцид, военни престъпления, етническо прочистване и престъпления срещу човечеството.

Много е важно да имаме подкрепата на обществеността в ангажиментите ни по световните проблеми. В съвременните демокрации, където медиите и общественото мнение са от изключително значение за формулирането на политиката, ангажираността на обществото е съществена за спазване на ангажиментите ни в чужбина. Ние разполагаме полицаи, съдебни експерти и войници в зони на нестабилност по целия свят. Правителствата, парламентите и институциите на ЕС имат задължението да информират как това допринася за сигурността у нас.

Преди пет години ЕСС даде израз на идеята как ЕС да стане сила за постигане на по-справедлив, по-безопасен и по-обединен свят. Изминахме дълъг път за постигането на тази цел. Но светът около нас се променя бързо, възникват нови заплахи, променя се разпределението на силите. За да се изгради Европа на сигурността в по-добър свят, трябва да направим нещо повече от това да насочваме събитията. И трябва да го направим сега.